

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Projekts Nr. 2008/0003/1DP/1.2.1.2.1/08/IPIA/VIAA/002 "Atbalsts valsts valodas apguvei un bilingvālajai izglītībai" tiek realizēts ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu

Metodiskais pielikums Nr.1

Ieteikumi mācību priekšmeta "Latviešu valoda un literatūra mazākumtautību izglītības programmās" standarta 1. - 9.klasei otrā posma (7.-9.klase) grozījumiem
Priekšlikumos izmantoto terminu vārdnīca

Argumentēt - pamatot viedokli dažādos veidos.

Argumentācijas veidi - viedokļa izteikšana, izmantojot objektīvus zinātniskos faktus; viedokļa izteikšana, izmantojot savu vai cita pieredzi; viedokļa izteikšana, balstoties uz pierādījumiem; viedokļa izteikšana, loģiski pamatojot sakarības (jēdziens- spriedums- slēdziens).

Atstāstījums

Radošs darbs, dzirdēta vai lasīta un izanalizēta teksta satura izklāsts, jauna teksta radīšana, izmantojot pamattekstu.

Atstāstījums ir viens no efektīvākajiem skolēna atmiņas, domāšanas un runas prasmes attīstīšanas līdzekļiem.

Atstāstījumam ir vairāki svarīgi uzdevumi:

- ar mākslinieciski augstvērtīgu tekstu iedarboties uz skolēna prātu, jūtām, iztēli,
- attīstīt skolēna atmiņu un loģisko domāšanu,
- izkopt skolēna runu, veidot valodas izjūtu,
- ievadīt skolēnu saskarsmes kultūrā.

Atstāstījuma veidi

Atbilstoši tam, cik pilnīgi tiek atstāstīts teksts, šķir atstāstījumu tuvu tekstam un konspektīvu atstāstījumu.

Atstāstījumus mēdz dalīt arī saskaņā ar runas tipu, kas izmantots tekstā:

- vēstījuma tipa atstāstījums - skolēnam jāprot izklāstīt pamattekstu atbilstoši tajā raksturoto notikumu secībai;
- apraksta tipa atstāstījums - skolēns mācās saskatīt pamattekstā un aktīvi izmantot atstāstījumā tēlainās izteiksmes līdzekļus;
- pārsprieduma tipa atstāstījums - skolēnam veidojas prasme saskatīt teksta pamattēzes un izmantot tās, atstāstot pamatteksta saturu, loģiski argumentēt savu viedokli un saistīt vienu atziņu ar citu.

Atstāstījums tuvu tekstam	Tiek trenēta skolēna atmiņa, attīstīta prasme ievērot katru detaļu un izklāsta secību, pēc iespējas precīzāk, pilnīgāk reproducēt pamatteksta saturu.
Konspektīvais atstāstījums	Skolēns mācās atstāstīt pamatteksta saturu īsumā, konspektīvi, saskatīt būtiskāko tekstā - atrast tekstā galveno informāciju un papildinformāciju, atteikties no mazsvarīgā, vispārināt, radīt koncentrētu tekstu.
Izlases atstāstījums	Rakstot šo atstāstījumu, tiek reproducēts viens no pamatteksta mikrotematēm, kas atklāts tā dažādās daļās, un skolēnam nepieciešams apkopot vajadzīgo informāciju no visa teksta.
Brīvais atstāstījums	Skolēns mācās iekļauties teksta sižetiskajās robežās, saglabājot autora pamatdomu. Notikumu secību var attēlot, brīvi atstāstot tos saviem vārdiem.

Paplašinātais atstāstījums	Rakstot šādu atstāstījumu, nepieciešams mainīt, pārveidot pamattekstu, papildinot to ar savu tekstu. Atstāstījuma saturs atšķiras no pamatteksta satura.
Atstāstījums ar lingvistisku uzdevumu	Mērķis — saistīt valodas kā sistēmas apguvi ar skolēnu runas prasmju attīstīšanu. Skolēnam tiek piedāvāts – mainīt laika formu, personu, izteiksmi, teksta stilistisko piederību u.tml., – iesaistīt atstāstījuma tekstā noteiktus pamatteksta vārdus, vārdu savienojumus, teikumus u.c.

Dialogu veidi - sadzīves saruna, lietišķa saruna, intervija.

Frazeoloģisms ir leksiski nedalāms, satura un struktūras ziņā relatīvi stabils, ar valodas tradīciju nostiprināts vārdu savienojums, kura nozīme parasti saistīta ar visa vārdu savienojuma vai atsevišķu tā komponentu nozīmes pārnēsumu.

Funkcionālais stils ir vēsturiski izveidojies valodas paveids, ko raksturo noteikta funkcionēšanas sfēra un ar to saistīta valodas līdzekļu atlase. Latviešu valodniecībā tradicionāli šķir piecus valodas funkcionālos paveidus jeb stilus: zinātniskais stils, lietišķo rakstu stils, publicistikas stils, sarunvalodas stils, daiļliteratūras stils. Valodas funkcionālo stilu raksturo ne tikai specifisku valodas līdzekļu lietojums, bet arī stilistiski ekspresīvu un vispārlietojamu valodas līdzekļu lietojuma biežums.

Grafēmika

- grafēmu kopums, ko izmanto kādas valodas vienību (fonēmu, zilbju, vārdu u. tml.) apzīmēšanai;
- valodniecības nozare, kurā pēta likumības valodas vienību apzīmēšanu ar rakstzīmēm.

Gramatikas normas - valodā tradicionāli izveidojušās, visai literārajai valodai kopīgas, apzināti izkoptas un noteiktā periodā par paraugu atzītas un rakstītos avotos fiksētas vārdformu, vārdu savienojumu un teikumu lietojuma likumības.

Interpunkcija ir pieturzīmju lietošanas noteikumu kopums, principi, kas vēsturiski izveidojušies un nostiprinājušies valodā.

Interpunkcijas normas – likumības, saskaņā ar kurām teikumā liekamas pieturzīmes.

Izteikums ir minimāla intonatīvi pabeigta saziņas vienība, kam var būt noteikts strukturāls paraugs un ko rakstos norobežo ar teikuma beigu pieturzīmi. Lielākā daļa izteikumu ir teikumi konkrētā runas situācijā. Tie var būt ar pilnu vai nepilnu teikuma struktūru.

Izpratne - domāšanas process, kurā notiek teksta vai tēla uztvere, apjēgšana un autora vai darbības personas ieceres atklāšana (analīze).

Izpratne ir otrais posms pēc teksta noklausīšanās vai izlasīšanas, kas ļauj spriest ne tikai par tā uztveri atbilstīgi komunikatīvajam nolūkam, bet arī saskatīt tajā tematū, galveno domu, tēlus, analizēt valodas un runas līdzekļu lietojumu.

Klausītāja kultūra - spēja uztvert ar dzirdi komunikatīvo nolūku, apzināties klausīšanās mērķi, prognozēt galvenās domas attīstību, analizēt un vērtēt informāciju no personīgās pieredzes viedokļa, ievērot klausītāja neverbālās uzvedības kultūru (nepārtraukt runātāju, uzmanīgi klausīties, izrādīt interesi arī ar mīmiku, žestiem, pozu).

Klausīšanās veidi pēc teksta uztveres īpatnībām - vispārējā klausīšanās/ klausīšanās veselumā, detalizētā klausīšanās, kritiskā klausīšanās.

Vispārējās klausīšanās/ klausīšanās veselumā laikā teksts tiek uztverts kopumā, tiek noskaidrota tekstā ietvertā informācija, galvenā doma, virsraksta atbilstība teksta tematam vai galvenajai domai.

Detalizētās klausīšanās laikā tekstā informācija tiek uztverta izlases veidā, meklējot tikai sev nepieciešamo, svarīgāko u.tml. informāciju.

Kritiskās klausīšanās laikā klausītājs analizē informāciju un to vērtē, izsaka savu viedokli par dzirdēto, to pamatojot.

Kompetence ir nepieciešamās zināšanas, pieredze, izpratne kādā noteiktā jomā, jautājumā un prasme zināšanas un pieredzi izmantot konkrētā darbībā.

Komunikatīvā kompetence - ir sistēmiska vairāklīmeņu parādība, kuru raksturo komunikatīvo normu pārziņāšana, spēja ar valodas līdzekļiem īstenot dažādus saziņas uzdevumus, prasme orientēties dažādās saziņas situācijās, veidot un uztvert mutvārdu un rakstveida tekstu, sasniegt saziņas mērķi, kā arī novērtēt saziņas efektivitāti.

Komunikatīvo kompetenci veido šādas savstarpējā saistībā apgūtas prasmes:

- prasme orientēties saziņā situācijā (runātājam un rakstītājam svarīgi apzināties, kāpēc viņš runā vai raksta, ko vēlas pateikt, kam adresē savu runu, kādi ir saziņas apstākļi- kur un kad notiek saziņa, bet klausītājam un lasītājam ir jāapzinās, kāpēc viņš klausās vai lasa);
- prasme plānot sava teksta saturu (runātājam un rakstītājam svarīgi apzināties teksta tematu, teksta galveno domu, plānot teksta struktūru, bet klausītājam un lasītājam ir jāprot pēc pirmās frāzes, sarunas partnera mīmikas, teksta virsraksta noteikt teksta raksturu, mērķi, iespējamo turpinājumu);
- prasme izvēlēties runas līdzekļus, lai atklātu citiem teksta saturu (runātājam un rakstītājam jāprot izvēlēties vārdus, sintaktiskās konstrukcijas, intonāciju, formulēt domu, saistīt izteikumus vai teksta daļas, ievērot runas normas, bet klausītājam un lasītājam jāsaprot vārdu, intonāciju jēga, jāprot analizēt informāciju (nošķirt zināmo no nezināmā, svarīgāko no mazsvarīgākā u.tml.), paredzēt, kā attīstīsies autora doma, viņa komunikatīvā iecere, jāievēro klausītāja un lasītāja uzvedības normas;
- prasme nodrošināt atgriezenisko saiti (runātājam un rakstītājam jāprot izvērtēt izteikuma saturs, tā atbilstība tematam, galvenajai domai, izklāsta loģikai, jāprot vērtēt valodas līdzekļu lietojums, atbilstība runas kultūras un runas uzvedības normām, ja nepieciešams, koriģēt savus izteikumus, bet klausītājam un lasītājam ir jāizprot autora nostāja un jāveido sava attieksme pret to, jāizmanto dažādi paņēmieni, lai labāk uztvertu, saprastu un izprastu teksta informāciju).

Komunikatīvais nolūks - adresātam, saziņas tematam, saziņas mērķim atbilstīgi izvēlēti valodas un runas līdzekļi. No komunikatīvā nolūka izriet, kāpēc tiek uztverta vai sniegta informācija, veidots teksts un kā tas jā dara.

Konspēkts ir sistemātisks, loģiski saistīts īss (piem., teksta, runas) satura pieraksts, kurā apvienots plāns, tēzes, izraksti vai vismaz divi no šiem pieraksta tiem.

Kulturoloģiski marķētas valodas vienības - valodas vienības (morfēma, vārds, teksts u.c.), kurās ietverta kultūrinformācija par attiecīgā valodas nesējietnosa kultūru.

Kulturoloģiskais redzesloks - interešu, zināšanu, uzskatu kopums par savas tautas un citu tautu kultūru.

Kultūrvide - apkārtējo apstākļu, īpatnību kopums, kas nosaka, raksturo kādu kultūru (sociālās institūcijas, idejas, vērtības u.tml., kas sekmē vērtību, gaumes, likumu un normu veidošanos un uztveri).

Lasīšanas veidi atbilstīgi mērķim – detalizētā lasīšana (lasīšana iedziļinoties), caurskatīšana (izlases lasīšana), pārskatīšana (lasīšana „pa diagonāli”).

Detalizētās lasīšanas (lasīšana iedziļinoties) mērķis ir uztvert visu tekstu, to saprast un izprast, ja nepieciešams, arī iegaumēt.

Caurskatīšanas (izlases lasīšanas) mērķis ir iegūt tekstā tikai konkrētu informāciju atbilstīgi iepriekš izvirzītajiem nosacījumiem.

Pārskatīšanas (lasīšanas „pa diagonāli”) mērķis ir iegūt vispārīgu priekšstatu par tekstu, tajā ietverto informāciju un izvērtēt tās turpmāko noderīgumu.

Lasītāja kultūra - spēja uztvert rakstīta teksta komunikatīvo nolūku, apzināties lasīšanas mērķi un izvēlēties atbilstīgu teksta lasīšanas veidu, novērtēt lasīto, ievērot higiēnas normas un cieņpilnu attieksmi pret grāmatu, plašsaziņas līdzekļiem.

Leksikas normas ir noteikumi, kas jāievēro leksēmu lietojumā standartvalodā.

Leksikas slānis - vārdu krājuma daļa, kurā ietilpstošos vārdus vieno kāda kopīga pazīme (cilme, lietojuma sfēra u.c.).

Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi – daiļrades procesā radušies izteiksmes formas elementi, ko autors izmanto sava komunikatīvā (mākslinieciskā) nolūka īstenošanai un kas kalpo attiecīgā satura pilnīgākai atklāšanai; formā līdzīgi paņēmieni, kas veicina daiļdarba valodas tēlainību (tropi, stilistiskās figūras, fonētiskie, vārddarināšanas, morfoloģiskie, gramatiskie).

Morfēmika ir valodniecības nozare, kurā pēta morfēmas, to struktūru, funkcijas, saistījumu un izkārtojumu.

Morfoloģijas normas nosaka dažādu vārdšķiru vārdformu veidošanu un gramatiskās nozīmes atbilstīgu izteikšanu.

Ortoepijas normas - likumu sistēma, kas nosaka vienotus valodas vienību izrunas paņēmienus// izrunas konvencionālo noteikumu sistēma.

Ortogrāfijas normas - konvencionālo noteikumu sistēma mutvārdu runas vienveidīgai atveidei rakstos.

Radošais rakstu darbs - plānveidīgi sakārtots un pabeigts domu izklāsts par noteiktu tematu rakstveida formā, kurā atklājas autora oriģinālas idejas, oriģināls skatījums uz risināmo jautājumu. Radošie rakstu darbi ir arī dažāda veida atstāstījumi un domraksti.

Rakstītāja kultūra - spēja veidot tekstu rakstu runā, ievērojot vārdu pareizrakstības, interpunkcijas, konkrēta teksta prasībām un estētikas normām atbilstīgus noformējuma noteikumus.

Raksturošana - daiļdarba temata, sižeta, literārā tēla, valodas un runas līdzekļu lietojuma izskaidrojums atbilstīgi skaidrotāja pieredzei.

Runas darbības veidi - klausīšanās, runāšana, lasīšana un rakstīšana to savstarpējā saistībā.

Runas uzvedība – verbālo un neverbālo pazīmju komplekss, kas ietver runātāja izturēšanos runas laikā, mīmiku, žestus, kinētiskos signālus un lingvistiskā varianta izvēli atbilstīgi sabiedrībā pieņemtajām komunikatīvajām normām. Palīdzot apgūt runas uzvedību, jāņem vērā skolēna piederība konkrētam etnosam, sociālajai grupai, viņa audzināšanas īpatnības, dzimšanas, dzīves un mācību vietas sociālās vides u.c. īpatnības. Runas uzvedība ir stereotipiska, pierasta, tāpēc tā izpaužas stereotipiskos izteikumos, runas klišejas, no vienas puses, un pilnīgi individuālās konkrētajai personībai raksturīgās runas izpausmēs, no otras puses.

Runas uzvedības nacionālā specifika nozīmē to, ka stilistiskie izteiksmes līdzekļi, kurus saista noteikts stilistiskais marķējums, dažādās kultūrās var būt saistīti ar atšķirīgām komunikatīvajām situācijām, dažādiem uzvedības stereotipiem. Piemēram, dažādām tautām saziņai vienā un tajā pašā situācijā (tēva un dēla saruna, vīrieša un sievietes, vīra un sievas, skolotāja un skolēna, saimnieka un ciemiņa, priekšnieka un padotā saruna u.tml.) var piemist atšķirīga stilistiskā tonalitāte.

Runas uzvedības koriģēšana - runas labošana un precizēšana saziņas situācijas maiņas rezultātā.

Runas etiķete - lingvistiskās (verbālās un neverbālās) uzvedības noteikumu, normu kopums, kas jāievēro cilvēku saskarsmē noteiktā sabiedrībā; viena no cilvēku attiecību ārējās izpausmes formām; kādā kultūrā pieņemto prasību kopums, kas attiecas uz izteikumu saturu, formu, secību, raksturu un situatīvo iederīgumu, kā arī kinestētikas izmantojumu.

Runas žanrs - teksts, kas veidots pēc noteiktiem nacionālajā kultūrā nostiprinātiem kanoniem un ko nosaka runas situācija un saziņas mērķis, piemēram, referāts, recenzija, tālruņa saruna, sporta komentārs, laika ziņas, reklāma. Noteikts runas žanrs var ietilpt vienā funkcionālajā stilā vai arī ietvert vairāku funkcionālo stilu pazīmes. Piemēram, zinātnisks teksta komentārs, raksts, referāts, ziņojums, apskats, recenzija, anotācija, monogrāfija u.tml. ir zinātniskās valodas stila runas žanri.

Runātāja kultūra - spēja veidot mutvārdu tekstu atbilstīgi komunikatīvajam nolūkam un adresātam, precizēt savu runu atbilstīgi klausītāja vajadzībai, ievērot runātāja neverbālās uzvedības kultūru.

Sapratne - domāšanas process, kurā cilvēks uztver priekšmetus, dzīvas būtnes, parādības, notikumus, procesus u.tml. un apjēdz to būtību kopumā, neiedziļinoties detaļās, neveicot to analīzi un nepaužot savu attieksmi pret tiem.

Sapratne ir pirmais posms pēc teksta noklausīšanās vai izlasīšanas, kas ļauj spriest par tā uztveri atbilstīgi komunikatīvajam nolūkam.

Saziņas kultūra - spēja ievērot saziņas situācijā runas kultūras un sabiedrībā pieņemtās saskarsmes normas. Apgūstot saziņas kultūru, skolēns apgūst prasmi atbilstīgi saziņas situācijai lietot gan verbālos (vārdi, izteikumi, kas tiek izmantoti klausoties, runājot, lasot un rakstot), gan neverbālos saziņas līdzekļus (mīmika, žesti, poza u.tml.).

Sintakses normas paredz sintakses pamatvienību - vārdu savienojumu un teikumu - pareizu veidošanu.

Sintaktiskā konstrukcija - gramatikas likumiem atbilstīgs veselums, kurā apvienotas vārdformas, vārdkopas, teikumi.

Sociokultūras kompetence izriet no tā, ka skolēnam tiek veidots priekšstats par runas uzvedības nacionālo un kultūras savdabību, attīstīta spēja izmantot sociokultūras konteksta elementus, radot un uztverot runu. Sociokultūras kompetence sekmē to, ka skolēns uztver valodu kā nacionālās un pasaules kultūras, tautas garīgā mantojuma izziņas līdzekli, kā vienu no līdzekļiem, ar kuru tiek izziņāta iespēja saprasties ar dažādu kultūru pārstāvjiem.

Starpkultūru dialogs ir dialogs ar dažādu kultūru faktiem un vērtībām, kas tiek risināts mācību procesā, skolēnam strādājot ar kulturoloģiski marķētiem vārdiem vai tekstiem un izziņot ne tikai savā, bet arī cita etnosa valodā atspoguļoto pasaulainu, sastatot kultūrinformāciju un atklājot kopīgās un atšķirīgās iezīmes. Līdz ar to, apgūstot dzimto valodu, skolēnam paralēli veidojas priekšstats par valodu daudzveidību kā pasaules vērtību, cieņpilna attieksme pret citu tautu valodu un kultūru.

Teksta informācijas kritiska uztvere nozīmē to, ka skolēns kritiski uztver dzirdētu vai lasītu informāciju: viņš izsaka savu viedokli par to, kas teikts tekstā, kā tas pateikts, argumentēti piekrist vai nepiekrīt autora galvenajai domai, viņa izteiktajam pamatojumam, pieņem vai nepieņem domas izteikšanas veidu u.tml.

Teksta prezentācija - saziņas partnera iepazīstināšana ar tekstu.

Mācoties prezentēt tekstu, skolēns apgūst prasmi iepazīstināt klausītāju ar teksta saturu, to lasot vai stāstot, atbildēt uz klausītāja jautājumiem, ja nepieciešams, paskaidrot saziņas partnerim teksta komunikatīvo nolūku, adresātu, izmantoto valodas līdzekļu lomu tekstā u.c., ievērot lasītāja un runātāja kultūru.

Teksts kā kultūras informācijas avots - teksts, kurā ietverta informācija par etnosa kultūru, atklājas tā pasaulaina.

Tekstveide ir saistīta teksta veidošana atbilstīgi autora komunikatīvajam nolūkam un teksta tipa, funkcionālā stila un runas žanra prasībām.

Tematiskie loki - mācību saturu vienojošas tēmas.

Uztvere - priekšmetu, parādību, situāciju, notikumu atspoguļojums apziņā kopumā (veselumā), tiem tieši iedarbojoties uz sajūtu orgāniem. Uztvere ir sajūtu kopums.

Uztveres procesā skolēns mācās konkrētu priekšmetu, parādību, īpašību, darbību u.tml. nosaukt ar konkrētu vārdu.

Valodas kompetence ietver zināšanas par valodas vienībām un likumsakarībām un veidojas, ja skolēns apguvis valodas sistēmu un valodas materiālu un spēj veikt atbilstīgas domāšanas operācijas, strādājot ar valodas un runas faktiem.

Ļoti nozīmīga ir virzība uz mērķi – process, kura laikā skolēns veidojas par lingvālu personību, tas ir, par cilvēku, kuru raksturo gatavība pilnvērtīgi realizēt dzimtās valodas sistēmu visā tās funkcionālajā daudzveidībā atbilstīgi saziņas situācijai un komunikatīvajam mērķim, apzināties valodu kā nozīmīgu, vērtīgu pasaules kultūras sastāvdaļu.

Valodas prasme - spēja izmantot zināšanas valodas normām un saziņas situācijai atbilstīga teksta veidošanai mutvārdu un rakstu runā. Valodas prasmi apgūst, mērķtiecīgi un pakāpeniski savstarpējā saistībā izkopjot vairākas kompetences: komunikatīvo kompetenci, valodas kompetenci, sociokultūras kompetenci un valodas mācīšanās kompetenci.

Vārda gramatiskā nozīme ir abstrakta valodas gramatiskās sistēmas nozīme, kas regulāri izpaužas gramatiskā formā, piemēram, dzimtes, skaitļa un locījuma gramatiskās nozīmes latviešu valodā izpaužas kā atšķirīgas formas vīriešu un sieviešu dzimtē, vienskaitlī un daudzskaitlī, nominatīvā, ģenitīvā, datīvā, akuzatīvā, instrumentālī, lokatīvā un vokatīvā.

Vārddarināšanas normas nosaka to, kā konkrētā valodā darināmi jauni vārdi, lai radītu jaunu nominatīvu vienību.

Vārddarināšanas paņēmiens - vārddarināšanas līdzekļu nosacīts vārdu darināšanas veids. Latviešu valodā tiek izmantoti trīs vārddarināšanas paņēmieni — morfoloģiskais, sintaktiskais un semantiskais. Vārddarināšanas praksē šos paņēmienus mēdz izmantot dažādās kombinācijās un līdz ar to mēdz lietot, piemēram, arī terminus *sintaktiski morfoloģiskais vārddarināšanas paņēmiens* (atvasinājumsalikteņu darināšana), *morfoloģiski sintaktiskais vārddarināšanas paņēmiens* (konversija). Savukārt semantiskais vārddarināšanas paņēmiens izpaužas gan atsevišķi, gan reizē ar morfoloģisko un sintaktisko vārddarināšanas paņēmieni.

Vārdforma ir vārda gramatiskais variants paradigmā, resp., konkrēts vārds konkrētā gramatiskajā formā, piemēram, vārda *saule* gramatiskās formas vienskaitļa locījumos *saule, saules, saulei, sauli, (ar) sauli, saulē*. Latviešu valodniecībā šajā nozīmē izmantots arī termins *vārda forma*, tomēr tie nav sinonīmi, jo nav savstarpēji aizstājami jebkurā kontekstā. Šajā nozīmē lieto arī terminu *morfoloģiskā forma*.

Zināšanas - sistematizēts atziņu kopums, ko skolēns ieguvis mācoties; izziņas darbības rezultāts. Valodas mācīšanās procesā skolēns apgūst zināšanas jautājumos, kas attiecas uz visām valodas apakšsistēmām: fonētiku, leksiku, vārddarināšanu, morfoloģiju, sintaksi, stilistiku.

Literatūras saraksts

Mācību process: latviešu valoda. Rīga: IZM, 2004. 71 lpp.

Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca. Autoru kol. V. Skujiņas vad. Rīga: Zvaigzne ABC, 2000. 248 lpp.

Psiholoģijas vārdnīca. Autoru kol. G. Breslava redakcijā. Rīga: apgāds, „Mācību grāmata”, 1999. 157 lpp.

Svešvārdu vārdnīca J. Baldinčuka red. Rīga: Jumava, 1999. 879 lpp.

Valodniecības pamatterminu skaidrojošā vārdnīca. Autoru kol. Rīga: Valsts valodas aģentūra, 2007. 623 lpp.